

Woorden als Wapens

College 5: Perspectief

Dr. M. (Maarten) van Leeuwen

m.van.leeuwen@hum.leidenuniv.nl

World » US | Africa | Americas | Asia | Australia | China | Europe | Middle East | India | UK

International Edition + 🔍 ☰

Netherlands: 'Sorry' for the arrest of a Russian diplomat

By Nick Thompson and Diana Magnay, CNN

🕒 Updated 1523 GMT (2323 HKT) October 9, 2013

Frans Timmermans

ongeveer een uur geleden via mobiel 📱

Vandaag 50 jaar geleden stierf zij. Maar haar muziek is onsterfelijk gebleken.

<http://youtu.be/rzy2wZSg5ZM>

Netherlands: 'Sorry' for the arrest of a Russian diplomat

By Nick Thompson and Diana Magnay, CNN

🕒 Updated 1523 GMT (2323 HKT) October 9, 2013

Frans Timmermans

ongeveer een uur geleden via mobiel 📱

Vandaag 50 jaar geleden stierf zij. Maar haar muziek is onsterfelijk gebleken.

<http://youtu.be/rzy2wZSg5ZM>

Vind ik leuk · Reageren · Delen

💬 3

👍 62 personen vinden dit leuk.

💬 Nog 15 reacties weergeven

Maarten Merkens Is dit een soort van toch niet mea culpa richting rusland?

47 minuten geleden · Vind ik leuk

Frans Timmermans Dit heeft nu werkelijk niets met Rusland te maken. En voor een mea culpa is ook geen enkele reden te bedenken

46 minuten geleden · Vind ik leuk · 🔄 1

Programma vandaag

1. Kernbegrippen
2. Bespreking Van Krieken, Sanders & Hoeken (2015) en Van Leeuwen & Van Vliet (2018)
3. Groepspresentatie
4. Weekopdracht

2 Kernbegrippen

Vorige week

- Oorlogsmetaforen, reismetaforen, brandmetaforen
- Geschiktheid/ongeschiktheid van metaforen
- #ReframeCovid

Deze week

- Perspectief
- 'standaard' nieuwsberichten vs. journalistieke narratieven
- *Mediated witness*
 - *Internal field position vs. external observer position*
 - Subject-positie
 - Pronominaal vs. nominaal verwijzen
- *People centrality*
 - Verwijzen naar kiezers
 - *Speech & thought representation*
 - Directe rede, indirecte rede, vrije indirecte rede, impliciet perspectief

Perspectief?

(Bron: University of Washington, 2019)

Perspectief

Verschillende invullingen:

1. **Grammaticale positie & pronominaal verwijzen:** het subject van een zin en pronominale (i.p.v. nominale) verwijzingen vormen resp. de 'lens' en het 'interne veld' van waaruit de informatie die in een zin beschreven staat, primair gerepresenteerd wordt.
2. **Speech and thought representation:** het toeschrijven van gezichtspunten van personages in het discourse.

Perspectief

Verschillende invullingen:

1. Grammaticale positie & pronominaal verspreiden: het subject van een zin en pronominale (i.p.v. nominaal) informatie die in een zin beschreven staat, primair gerepresenteerd wordt.
Van Krieken, Sanders & Hoeken (2015)
2. Speech and thought representation: in het discours de gezichtspunten van personages in het discours.
Van Leeuwen & Van Vliet (2019)

Perspectief₁

Perspectief-
verandering
door
verschil in
subject

(Bron: University of
Washington, 2019)

Perspectief₁₊₂

Nu ook:
perspectief-
verandering
door
verschil in
het soort
van speech
and
thought
respresen-
tation

Perspectief₁ – Van Krieken, Sanders & Hoeken (2015)

- Journalistieke trend om bij 'disturbing news events' journalistieke narratieven te schrijven over de ervaringen van betrokkenen
- Standaard nieuwsberichten: *wie, wat, waar, wanneer, waarom*
- Journalistieke narratieven:
 - het *hoe* staat centraal
 - Gebeurtenissen in chronologische volgorde
 - Aandacht voor detail
 - Beschreven vanuit het perspectief van een ooggetuige
 - Lezer wordt *mediated witness* (lezers kunnen zich inleven en de gebeurtenissen 'meebeleven')

Perspectief₁ – Van Krieken, Sanders & Hoeken (2015)

Hypotheses:

- In journalistieke narratieven verschijnen ooggetuigen van schokkende gebeurtenissen vaker in subjectpositie dan niet-ooggetuigen
- In journalistieke narratieven wordt vaker met een voornaamwoord dan een naamwoord naar ooggetuigen verwezen, en naar niet-ooggetuigen vaker met een naamwoord dan met een voornaamwoord

Typerend voor journalistieke narratieven?

=> vergelijking met nieuwsberichten over dezelfde gebeurtenissen

Perspectief₁ – Van Krieken, Sanders & Hoeken (2015)

Referential expression	Referent						
	Eyewitness	Victim	Perpetrator	Police	Authorities	Other(s)	Total
<i>Narrative</i>							
Pronoun	131 (63.6%)	17 (34.7%)	41 (47.1%)	9 (25.7%)	1 (8.3%)	21 (43.8%)	220 (53.8%)
Noun	75 (36.4%)	32 (65.3%)	46 (52.9%)	26 (74.3%)	11 (91.7%)	27 (56.3%)	217 (46.2%)
Total	206 (47.1%)	49 (11.2%)	87 (19.9%)	35 (8.0%)	12 (2.7%)	48 (10.9%)	437 (100%)
<i>News report</i>							
Pronoun	17 (44.7%)	4 (14.3%)	8 (29.6%)	2 (9.1%)	5 (20.8%)	8 (28.6%)	44 (26.3%)
Noun	21 (55.3%)	24 (85.7%)	19 (70.4%)	20 (90.9%)	19 (79.2%)	20 (71.4%)	123 (73.7%)
Total	38 (22.8%)	28 (16.8%)	27 (16.2%)	22 (13.2%)	24 (14.4%)	28 (16.8%)	167 (100%)

Perspectief₁ – Van Krieken, Sanders & Hoeken (2015)

Bevindingen:

1. Meer 'human interest' in journalistieke narratieven:
 - a) Aantal verwijzingen naar personen is in journalistieke narratieven significant hoger dan in nieuwsberichten
 - b) Waar in de nieuwsberichten beduidend meer met nomina dan met pronomina wordt verwezen, is die verhouding in journalistieke narratieven ongeveer 50/50
2. Hypothese 1 wordt bevestigd:
 - a) In journalistieke narratieven is het aantal ooggetuigen in subjectpositie significant hoger vergeleken met verschillende groepen niet-ooggetuigen in subjectpositie
 - b) In nieuwsteksten is het aantal ooggetuigen in subjectpositie niet significant verschillend van verschillende groepen niet-ooggetuigen in subjectpositie
3. Hypothese 2 wordt bevestigd:
 - a) In journalistieke narratieven wordt naar ooggetuigen significant vaker met een voornaamwoord verwezen dan met een naamwoord; voor niet-ooggetuigen is het vice versa
 - b) In de nieuwsberichten wordt vaker dan verwacht met een voornaamwoord naar ooggetuigen verwezen, maar:
 - a) 88% van de gevallen afkomstig uit 1 nieuwsbericht
 - b) Kwalitatieve analyse laat zien dat veel pronominale verwijzingen een gevolg zijn van de gekozen grammaticale constructies ('Fernandez said **he** saw people falling, including one young girl.'

Discussiepunten Van Krieken, Sanders & Hoeken (2015)

Opdracht

- Hiernaast zie je een passage uit een journalistiek narratief uit *Trouw* dat verscheen na de tramaanslag in Utrecht in maart 2019, waarin de lezer wordt 'uitgenodigd' een *mediated witness* te worden. Benoem stilistische technieken die hiertoe worden ingezet. Geef van iedere techniek een concreet voorbeeld (geef regelnummer) en leg uit hoe die techniek bijdraagt aan het 'meebeleven' van het verhaal.

1 Om kwart voor elf staat de tram stil, dan de hele stad

2 De tram op weg naar het centrum van Utrecht kwam tot stilstand op het 24 Oktoberplein. Het drama
3 dat zich daar afspeelde, verlamde de hele stad.

4 Ilona Bos, Amber Dujardin, Hans Marijnissen en Gidi Pols en Petra Vissers 18 maart 2019, 19:51

5 10.45 uur Schoten in een tram in Utrecht

6 Ze zijn op weg naar de Jaarbeurs, naar het busstation en willen daar overstappen op de lijn naar de
7 universiteit op de Uithof, of ze willen gewoon een ochtend winkelen in het oude centrum van
8 Utrecht. Maar om kwart voor elf, net voor de bocht op het 24 Oktoberplein, komt er een einde aan
9 deze normale maandagochtend. Er klinken schoten, passagiers vallen neer tussen de kunststof
10 stoeltjes, de tram komt schokkend tot stilstand.

11 Martine Rood, algemeen directeur van een digitaal zorgplatform, is aan het werk in haar kantoor pal
12 aan het 24 Oktoberplein. Ze kijkt niet direct uit op de plek van het drama, maar hoort wel dat er
13 wordt geschoten. "Het bizarre was dat mijn collega van de buitendienst juist kwam aanrijden toen
14 het gebeurde. Hij zag mensen uit hun auto vluchten en kwam bibberend bij ons binnen." Als ze naar
15 buiten wil om een kijkje te nemen, sommeert de politie haar om direct weer naar binnen te gaan.
16 "Alles is hermetisch afgesloten. We hebben alle deuren en ramen dichtgedaan. Ik zie het plein alleen
17 via de weerspiegeling in de ruiten. Er lopen megaveel hulpverleners. De trams staan nog steeds stil."

18 Bouwvakker Michel Andonov is op het plein aan het werk als hij de consternatie ziet in de tram. "Ik
19 hoorde schoten. Vermoedelijk is er daarna iemand uit de tram gesprongen. Ik zag hem schieten op
20 een witte auto, en daarna op een vrachtwagen. Hij schoot dwars door een ruit. Daarna sprong hij in
21 een bordeauxrode auto. Hij reed om de trams heen de Beneluxlaan in. Ik ben ontzettend
22 geschrokken."

Perspectief₂ – Van Leeuwen & Van Vliet (2019)

- Politicologisch onderzoek: ‘people centrality’ als maat voor populistisch gehalte van een politicus
- Mate waarin naar kiezers wordt verwezen vaak de enige indicator
- VL & VV (2019): je moet ook naar andere indicatoren kijken, zoals mate waarin kiezer eigen perspectief krijgt toegeschreven
 - Perspectief in termen van ‘*speech and thought representation*’

Perspectief₂ – Van Leeuwen & Van Vliet (2019)

- **Speech and thought representation:** het toeschrijven van gezichtspunten aan personages in het discours
- Wie is verantwoordelijk voor de inhoud en vorm van de gepresenteerde informatie?

Perspectiveringsschaal (Sanders, 1994; 2009):

(veel verantwoordelijkheid bij personage)

Directe rede (Henk en Ingrid zeiden tegen mij: *'we zijn grote tegenstanders van belastingverhoging.'*)

Vrije indirecte rede (Henk en Ingrid zeiden het zelf. *Ja, ze waren grote tegenstanders van belastingverhoging.*)

Indirecte rede (Henk en Ingrid zeiden *dat ze grote tegenstanders van belastingverhoging waren.*)

Impliciet perspectief (*Henk en Ingrid willen absoluut geen belastingverhoging.*)

(weinig verantwoordelijkheid bij personage)

- Type STR kan worden vastgesteld op grond van linguïstische kenmerken (P, R, D)

Propositionele inhoud, referentieel en deiktisch centrum

		Type perspectief	Verantwoordelijkheid		Sterkte van perspectivering
			verteller	personage	
A. Personagetekst	I	Directe modus	-	R, D & P	4
	II	Vrije indirecte modus	R (D)	D & P	3
	III	Indirecte modus	R & D	P (D)	2
B. Vertellerstekst	IV	Impliciet perspectief	R, D & P	(D, P)	1
	V	Geen perspectivering	R, D & P	-	0

Propositionele inhoud, referentieel en deiktisch centrum

- Propositionele inhoud (P): de *inhoud* van de boodschap (wie is verantwoordelijk voor P?)
- Referentieel centrum (R): wie is de 'ik' en wiens heden bepaalt de werkwoordstijd?
 - Als R bij de verteller ligt, is het personage een 'hij' of 'zij' en staat het heden van het personage in de verleden tijd ('Zij dacht dat ze het wel zou redden.').
 - Als R bij het personage ligt, is het personage een 'ik/wij' en staat het heden van het personage in de tegenwoordige tijd ('Zij dacht: "ik red het wel"').
- Deiktisch centrum (D): tijds- en plaatsbepalingen: wie kan er bijv. 'vandaag' en 'hier' zeggen?
 - Als D bij de verteller ligt, zijn verwijzingen naar extralinguïstische context gericht op de context van de verteller. ('Ze verstopte zich in de bezemkast. Zij dacht dat ze het daar wel zou redden.')
 - Als D bij het personage ligt, zijn verwijzingen naar extralinguïstische context gericht op de context van het personage ('Ze verstopte zich in de bezemkast. Zij dacht dat ze het hier wel zou redden.').

Propositionele inhoud, referentieel en deiktisch centrum

- Henk en Ingrid zeiden gisteren tegen mij: 'We zijn sinds vandaag tegenstanders van belastingverhoging.' (directe rede)
 - P (=personage) is sinds vandaag tegenstander van belastingverhoging. Personage is verantwoordelijk.
 - R (=referentieel centrum) ligt bij personage (*we, zijn*).
 - D (=deiktisch centrum) ligt bij personage (*sinds vandaag*).

Propositionele inhoud, referentieel en deiktisch centrum

- Henk en Ingrid zeiden het gisteren zelf tegen mij. *Ja, ze waren sinds vandaag tegenstanders van belastingverhoging.* (vrije indirecte rede)
 - P (=personage) is verantwoordelijk.
 - R (=referentieel centrum) ligt bij spreker (*ze, waren*).
 - D (=deiktisch centrum) ligt bij personage (*sinds vandaag*).

Propositionele inhoud, referentieel en deiktisch centrum

- Henk en Ingrid zeiden tegen mij *dat ze sinds gisteren tegenstanders van belastingverhoging waren*. (indirecte rede)
 - P (=personage) is verantwoordelijk.
 - R (=referentieel centrum) ligt bij spreker (*ze, waren*).
 - D (=deiktisch centrum) ligt bij spreker (*sinds gisteren*).

Propositionele inhoud, referentieel en deiktisch centrum

- Henk en Ingrid *vrezen/vreesden sinds gisteren belastingverhoging*. (impliciet perspectief)
 - P (=spreker) is verantwoordelijk.
 - R (=referentieel centrum) ligt bij spreker (*derde persoon, vrezen/vreesden*).
 - D (=deiktisch centrum) ligt bij spreker (*sinds gisteren*).

Perspectief₂ – Van Leeuwen & Van Vliet (2019)

- Onderzoeksvragen
 - Hoe vaak verwijzen beide politici naar kiezers?
 - Op welke manier (en in welke mate) schrijven beide politici kiezers een eigen perspectief toe?
- Corpus
 - 11 toespraken van Geert Wilders (15.688 woorden)
 - 11 toespraken van Rita Verdonk (7.732 woorden)
- Resultaten
 - Het percentage uitingen waarin Wilders kiezers perspectief toekent, ligt significant hoger dan bij Verdonk.

Tabel 3 Aantal uitingen waarin Wilders en Verdonk de kiezer een perspectief geven: absolute aantallen en percentages van het totaal aantal uitingen

		Rita Verdonk			Geert Wilders		
		Uitingen totaal	Perspectief bij kiezer	% van totaal	Uitingen totaal	Perspectief bij kiezer	% van totaal
1	Verantwoordingsdebat 2008	98	3	3,1%	189	16	8,5%
2	Beveiliging Verdonk	60	0	0,0%	40	1	2,5%
3	APB 2008	63	4	6,3%	265	24	9,1%
4	Situatie financiële markten	43	3	7,0%	71	4	5,6%
5	Kredietcrisis	43	1	2,3%	67	5	7,5%
6	Ella Vogelaar	34	0	0,0%	46	0	0,0%
7	JSF	37	1	2,7%	100	3	3,0%
8	Verantwoordingsdebat 2009	93	0	0,0%	184	11	6,0%
9	APB 2009	95	8	8,4%	295	21	7,1%
10	Uruzgan	38	1	2,6%	55	3	5,5%
11	Verantwoordingsdebat 2010	82	3	3,7%	124	10	8,1%
Totaal		686	24	3,5%	1436	98	6,8%

Perspectief₂ – Van Leeuwen & Van Vliet (2019)

- Van Leeuwen & Van Vliet (2019)
 - Onderzoeksvragen
 - Hoe vaak verwijzen beide politici naar kiezers?
 - Op welke manier (en in welke mate) schrijven beide politici kiezers een eigen perspectief toe?
 - Corpus
 - 11 toespraken van Geert Wilders (15.688 woorden)
 - 11 toespraken van Rita Verdonk (7.732 woorden)
 - Resultaten
 - Zowel Wilders als Verdonk maken vooral gebruik van impliciet perspectief om kiezers een eigen 'stem' in de discussie te geven, gevolgd door de indirecte rede.
 - Het feit dat Wilders ook relatief sterke perspectiveringstechnieken hanteert, en Verdonk niet, is in lijn met de overige resultaten: Wilders lijkt ook in dit opzicht kiezers een centralere rol toe te kennen in zijn parlementaire speeches dan Verdonk.

Tabel 4 Aantal uitingen waarin Wilders en Verdonk de kiezer een perspectief geven, uitgesplitst naar type perspectief

	Uitingen totaal	Perspectief bij kiezer	Directe rede	Vrije indirecte rede	Indirecte rede	Impliciet perspectief
Verdonk	686	24	0 (0,0%)	0 (0,0%)	4 (20,0%)	20 (83,3%)
Wilders	1436	98	4 (4,3%)	8 (8,2%)	9 (9,2%)	77 (78,6%)

Discussiepunten Van Leeuwen & Van Vliet (2015)

Weekopdracht

a) Markeer in de tekst alle verwijzingen naar kiezers

“In navolging van Van Leeuwen (2015, p. 43) zijn verschillende categorieën als een verwijzing naar de kiezer opgevat. Meegenomen zijn verwijzingen naar individuen (zie (5)-(6)) of groepen mensen in de samenleving (zie (7)-(8)), verwijzingen naar ‘Nederland’, ‘de samenleving’ en ‘de maatschappij’ wanneer deze metonymisch voor de inwoners van Nederland worden gebruikt (zoals in (9)), onbepaalde voornaamwoorden als ‘iedereen’ en ‘niemand’ (zie (10)) en persoonlijke voornaamwoorden als ‘hen’ en ‘zij’ wanneer deze expliciet te koppelen zijn aan een ‘kiezer’ eerder in de tekst (zie (11)).

(5) *Henk en Ingrid* willen dolgraag dat de studiefinanciering voor hun kinderen wordt gehandhaafd. [W1]

(6) Als er geld te kort is, is er altijd nog *de burger* om aan te plukken. [V1]

(7) Dat betekent dat *starters op de woningmarkt* nog veel langer zullen moeten wachten (...) [V3]

(8) Vertelt u dat eens aan *die agenten in Gouda* (...) [W3]

(9) *Nederland* heeft zelden zo’n zootje ongeregeld bij elkaar gezien. [W10]

(10) Er gaat 4,7 miljard Nederlands belastinggeld naar Griekenland en *iedereen* weet dat dit geld nooit meer terugkomt. [V11]

(11) *Hoogbejaarden* krijgen doorzitwonden omdat *zij* dagen moeten doorbrengen in aftandse rolstoelen. Thuiszorghulpen worden *hen* afgepakt. [W1]

Verwijzingen naar groepen mensen in de samenleving die in oppositie tot ‘de kiezer’ worden gepresenteerd zijn niet meegerekend (vgl. ‘Bijna een derde van alle delicten wordt gepleegd door *niet-westerse allochtonen*.’ [W3]); hetzelfde geldt voor verwijzingen naar beroepsgroepen die als voorziening voor kiezers worden opgevoerd (zoals ‘thuiszorghulpen’ in (11)). (Van Leeuwen & Van Vliet 2019, pp. 178-179)

Weekopdracht

[1] Mevrouw de voorzitter. [2] 50PLUS trekt niet alleen in de vier weken voor de verkiezingen het land in. [3] Dat doen we ook op andere momenten. (...) [4] En dat is leerzaam, [5] want juist buiten dit gebouw hoor je wat er leeft in de samenleving. [6] Je merkt dan keer op keer dat Nederland een prachtig land is om te wonen, [7] maar de mensen die wij spraken, vinden ook dat ons land zichtbaar in verval is; verval op veel terreinen. [8] Denk aan de kaalslag in de publieke sector. [9] Mensen thuis hebben daar grote zorgen over.

Weekopdracht (uitwerking)

[1] Mevrouw de voorzitter. [2] 50PLUS trekt niet alleen in de vier weken voor de verkiezingen het land in. [3] Dat doen we ook op andere momenten. (...) [4] En dat is leerzaam, [5] want juist buiten dit gebouw hoor je wat er leeft in de samenleving. [6] Je merkt dan keer op keer dat Nederland een prachtig land is om te wonen, [7] maar de mensen die wij spraken, vinden ook dat ons land zichtbaar in verval is; verval op veel terreinen. [8] Denk aan de kaalslag in de publieke sector. [9] Mensen thuis *hebben daar grote zorgen over*.

[1] Mevrouw de voorzitter. [2] 50PLUS trekt niet alleen in de vier weken voor de verkiezingen het land in. [3] Dat doen we ook op andere momenten. (...) En dat is leerzaam, [5] want juist buiten dit gebouw hoor je wat er leeft **in de samenleving**. [6] Je merkt dan keer op keer dat Nederland een prachtig land is om te wonen, [7] maar **de mensen die wij spraken**, *vinden* ook dat ons land zichtbaar in verval is; verval op veel terreinen. [8] Denk aan de kaalslag in de publieke sector. [9] **Mensen thuis** *hebben daar grote zorgen over*.
(...)

[10] Juist in een jaar met ten minste twee belangrijke verkiezingen begrijp ik maar al te goed [11] dat dit kabinet ook **de helft van de kiezers** die immers 50-plus is, niet in de armen van mijn partij wil drijven. [12] Maar na alle minnen van de afgelopen negen jaar is deze plus lang niet genoeg. [13] Die dicht de koopkrachtkloof tussen **werkenden en mensen die hard gewerkt hebben** niet. [14] En nee, mevrouw de voorzitter, ik heb deze keer geen grafiek bij me, [15] maar het staat nog steeds op ieders netvlies gegrift. [16] In 2017 en in 2018 werd die kloof veel groter [17] en die zal in 2019 zeker niet kleiner worden.

[18] Er is meer waar **mensen** *boos over zijn*. [19] Het meest genoemd is de weerstand tegen de afschaffing van de dividendbelasting. [20] En ook de kritiek van de Raad van State was niet mild. [21] *Boos zijn* **mensen** ook door het alsmaar niet oplossen van de ouderenwerkloosheid. [22] Op dit moment zijn er **ongeveer 140.000 ouderen** op zoek naar een baan. [23] *Boos zijn* **ze** ook over het hardvochtig vasthouden aan een alsmaar stijgende AOW-leeftijd, [24] terwijl er geen oog is voor **mensen die maar met moeite de 65 dachten te halen**. [25] Een rijk land als Nederland kan zich een AOW-leeftijd van 65 jaar veroorloven. [26] Het is een kwestie van beschaving. [27] Het is een politieke keuze.

[28] **Ouders** *hebben het beste voor* **met hun kinderen en kleinkinderen**, [29] maar ook **jongeren** *voelen zich in de steek gelaten*. [30] Studeren is **voor onze jeugd** financieel steeds lastiger [31] en er ontstaat weer een kloof tussen **rijke en armere gezinnen**. [32] Zorgelijke ontwikkelingen. [33] **Mensen** *ergeren* zich terecht aan het feit dat er wantoestanden zijn bij UWV en ING. [34] **Ze** *hebben genoeg van* al het gesjoemel. [35] **Mensen thuis** *zien* de leden van de coalitiepartijen niet langer als volksvertegenwoordigers maar als politici die het eigenbelang, het partijbelang voor het algemeen belang laten gaan. [36] Het regeerakkoord is verworden tot een dictaat met 76 leden als stemvee.

Weekopdracht (uitwerking)

- 16 uitingen met verwijzing naar de kiezer => 44,4% van de uitingen (16 van de 36)
- In 9 uitingen krijgt de kiezer een eigen perspectief. Dat is 25% van de uitingen (9 van de 36)
- In alle gevallen impliciet perspectief, behalve uiting 7 (indirecte rede)
- In het geanalyseerde tekstgedeelte krijgen kiezers (veel) meer een stem dan bij Wilders (6,8%) of Verdonk (3,5%). Alleen op basis van dit geanalyseerde stukje tekst, en op basis van 'people centrality' als enige maatstaf voor populistisch gehalte, zou de conclusie zijn dat Krol populistischer is dan Wilders/Verdonk
 - Maar om een dergelijke conclusie te kunnen trekken is uitgebreider onderzoek uiteraard nodig!

Volgende week

College 6: Taalintensiteit

Lezen: Van Mulken & Schellens (2012)

Uitwerken: Weekopdracht (lever de dag voor 17.00 uur in via
BS op de dag voor het college)

Groepspresentatie